SKIEN KOMMUNE

Vår ref.	25/29029 - 4
Saksbehandler	Espen Nordstrand
Dato	09.10.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	
	Bystyret	

Avtale om vertskommunesamarbeid - Grenland landbrukskontor - Skien, Porsgrunn, Siljan og Bamble kommuner

Kommunedirektørens innstilling

Skien kommune godkjenner avtale om administrativt vertskommunesamarbeid for felles landbruksforvaltning for kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan og Bamble.

Avtalen gjelder fra 01.01.2027 og erstatter gjeldende avtale om vertskommunesamarbeid for felles landbruksforvaltning for kommunene Skien, Porsgrunn og Siljan som opphører fra samme dato.

Vedtaket er fattet med hjemmel i kommuneloven §§ 20-1, 20-2 og 20-4.

Bakgrunn for saken

Grenland landbrukskontor er i dag felles landbrukskontor for Skien, Porsgrunn og Siljan kommuner. Landbrukskontoret er lokalisert i Skien og har i dag 7 ansatte (5,6 årsverk). Samarbeidet har eksistert i mange år. Gjeldene samarbeidsavtale ble inngått i 2023. Skien kommune er vertskommune for samarbeidet. Samarbeidet kan oppløses ved gjensidig enighet vedtatt av de respektive bystyrer og kommunestyre. Det skal samtidig vedtas en dato for avvikling.

Grenland landbrukskontor utfører lovpålagte oppgaver innen landbruksforvaltning i de tre kommunene, gir uttalelser og bistår kommunene i andre saker som berører landbrukssektoren. Landbrukskontoret administrerer også vilt-ettersøk for deltakerkommunene, samt organiserer klinisk veterinærvakt.

Landbruksenheten i Bamble kommune inngår i fagområde Areal og miljø og har inntil nylig hatt 2 ansatte i til sammen 1,5 årsverk. Fra januar 2026 er det én ansatt (1 årsverk) med ansvar for landbruksforvaltninga i Bamble.

I møte 30.10.2025 vedtok Bamble kommune v/Kommunestyret følgende vedtak :

1. *Bamble kommune går i dialog med Grenlandskommunene om mulighetene for å delta i samarbeidet Grenland landbrukskontor.*

2. *Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå en forpliktende avtale om samarbeid. Avtalen skal utformes i tråd med den gjeldende samarbeidsavtalen for Grenland landbrukskontor.*
3. *Kommunedirektøren legger frem en ny sak når endelig avtale er inngått, slik at kommunestyret kan godkjenne avtalen og fatte nødvendige vedtak om delegasjon av myndighet til samarbeidet, i henhold til kommuneloven §§ 20-1 og 20-2.*
4. *Nåværende ordning for ettersøk i Bamble videreføres*.

I møte 19.05.2026 vedtok Skien kommune v/Utvalg for teknisk sektor følgende i sak 26/26 :

1. *Kommunedirektøren gis fullmakt til å igangsette arbeid med å innlemme Bamble kommune i det eksisterende vertskommunesamarbeidet for felles landbruksforvaltning for kommunene Skien, Porsgrunn og Siljan.*
2. *Vertskommunesamarbeid som samarbeidsform, samt prinsippet om kostnadsfordeling etter uttak av tjenester, videreføres. Det legges til grunn at utvidelsen til fire kommuner, ikke medfører økte kostnader for kommunene i dagens vertskommunesamarbeid.*
3. *Kommunedirektøren skal legge frem forslag til ny avtale om vertskommunesamarbeid for bystyrene og kommunestyrene i samarbeidskommunene som omfattes av avtalen i løpet av høsten 2026.*

I møte 10.09.2026 vedtok Porsgrunn kommune v/Bystyret følgende i sak 90/26:

1. *Kommunedirektøren gis fullmakt til å igangsette arbeid med å innlemme Bamble kommune i det eksisterende vertskommunesamarbeidet for felles landbruksforvaltning for kommunene Skien, Porsgrunn og Siljan.*
2. *Vertskommunesamarbeid som samarbeidsform, samt prinsippet om kostnadsfordeling etter uttak av tjenester, videreføres. Det legges til grunn at utvidelsen til fire kommuner, ikke medfører økte kostnader for kommunene i dagens vertskommunesamarbeid.*
3. *Kommunedirektøren skal legge frem forslag til ny avtale om vertskommunesamarbeid for bystyrene og kommunestyrene i samarbeidskommunene som omfattes av avtalen i løpet av høsten 2026.*

Saksfremstilling

Samarbeidsform

En kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver til en annen kommune, jfr. kommuneloven § 20-1. Skien, Porsgrunn og Siljan kommuner har hatt et kommunalt vertskommunesamarbeid knyttet til felles landbruksforvaltning (Grenland landbrukskontor) i flere år. Vertskommunesamarbeidet innebærer at samarbeidskommunen ved vedtak i kommunestyret/bystyret, instruerer egen kommunedirektør til å delegere myndighet til kommunedirektøren i vertskommunen, jfr. kommuneloven § 20-2.

Grenland landbrukskontor er i dag organisert som et vertskommunesamarbeid. Samarbeidsformen vurderes som godt egnet for felles landbruksforvaltning mellom kommuner, og en utvidelse av samarbeidet til å gjelde fire kommuner vurderes å ikke endre dette. Det er derfor ikke vurdert å endre samarbeidsform i prosessen med å innlemme Bamble kommune i samarbeidet.

Økonomi og kostnadsfordeling

Kostnadsfordeling for felles landbruksforvaltning er i dagens avtale basert på prinsippet om fordeling etter forventet uttak av tjenester. Arbeidsmengden fordelt i de ulike kommunene påvirkes blant annet av:

- antall produsenter og foretak i landbruksnæringen (tildeling og kontroll av ulike tilskuddsordninger, saksbehandling, oppfølging og rådgivning)
- antall landbrukseiendommer (konsesjonssøknader, delingssøknader, driveplikt, boplikt)
- mengde planarbeid i kommunene (deltakelse i arbeid med arealplaner, reguleringsplaner, uttalelse i enkeltsaker m.m.)
- særoppgaver for enkeltkommuner (f.eks. nedsatt konsesjonsgrense «null-konsesjon» og boplikt, sekretariatfunksjon viltnemd)

Kostnadsfordelingen i dagens vertskommunesamarbeid er slik:

- Skien kommune: 65%
- Porsgrunn kommune: 25%
- Siljan kommune: 10%

I henhold til gjeldene avtale om vertskommunesamarbeid, pkt. 8, kan fordelingsnøkkelen tas opp til vurdering ved «vesentlige endringer i fordeling av arbeidsmengden».

Skien kommune er den største landbrukskommunen i dagens samarbeid. Det gjenspeiles også i kostnadsfordelingen. Ser vi på noen utvalgte nøkkelfaktorer (se tabell under) har Bamble kommune færre landbrukseiendommer, landbruksfortak og produsenter enn Skien, men flere enn Porsgrunn og Siljan.

Kommune	*Antall landbruks-eiendommer*	*Antall jordbruks-foretak*	*Antall husdyr-produsenter*	*Areal produktiv skog (da)*
Skien	891	160	82	573 000 da
Porsgrunn	256	22	18	109 000 da
Siljan	123	26	15	173 000 da
Bamble	356	36	31	221 000 da

Kilde: SSB (2025)

Når det nå vurderes utvidelse av samarbeide er det lagt til grunn at utvidelsen skal være til fordel for alle kommunene. Det er vanskelig på nåværende tidspunkt å si hva som kan bli rasjonaliseringsgevinsten ved utvidelse av samarbeidet. Det tas derfor høyde for at utvidelsen medfører behov for å øke antall årsverk ved Grenland landbrukskontor tilsvarende det antall årsverk (landbruksrådgiver) som Bamble kommune har hatt de siste årene (1,5 årsverk). Det legges også til grunn en økning i administrasjon, ledelse og støttefunksjoner (0,2 årsverk), samt en økning i driftskostnader for landbrukskontoret (kontorleie, strøm, lisenser, reisekostnader, utstyr m.m.) tilsvarende 1,5 årsverk.

	Beregnet økte lønns- og driftskostnader GLK (2027)
Lønnskostnader saksbehandler, 1,5 årsverk	Kr 1 750 000,-
Driftsutgifter årlig (1,5 årsverk)	Kr 200 000,-
Adm./ledelse/støttefunksjoner 0,2 årsverk	Kr 285 000,-
SUM	Kr 2 235 000,-

Det legges til grunn for fastsettelse av ny kostnadsfordeling at økning i lønns- og driftskostnader for Grenland landbrukskontor, som følge av utvidelsen til fire kommuner, ikke skal medføre økning av kostnader for kommunene i dagens vertskommunesamarbeid.

Basert på forventet arbeidsmengde og uttak av tjenester er Bamble kommune sin kostnadsandel for felles landbruksforvaltning satt til 23,0%. I forslag til ny fordelingsnøkkel er kostnadsandelen for de tre øvrige kommunene som følge av dette redusert med 23,0%.

I forslag til ny avtale om vertskommunesamarbeid er følgende fordelingsnøkkel for driftskostnader lagt til grunn:

- Skien kommune: 50,1%
- Porsgrunn kommune: 19,2%
- Bamble kommune: 23,0%
- Siljan kommune: 7,7%

Effekten av saken
Det er flere positive effekter av et utvidet samarbeid om felles landbruksforvaltning for de fire nabokommunene:

- Større fagmiljø med ansatte som kan spesialisere seg på ulike fagområder.
- Attraktiv arbeidsplass.
- Mindre sårbarhet ved vakanser, sykefravær m.m.
- Helhetlig forvaltning i en større region.
- Rasjonell og effektiv saksbehandling og ressursbruk.
- Lik forvaltningspraksis mellom nabokommuner.
- Styrket tjenestetilbud til bønder og landbruksnæring.

Mulige utfordringer:

- Store reiseavstander i forbindelse med befaringer, kontroller etc.
- Brukerne opplever større avstand til tjenestetilbudet.
- Mindre lokalkunnskap.
- Saksmengde innen enkelte saksområder kan øke i omfang, for eksempel nedsatt konsesjonsgrense (null-konsesjon) og oppfølging av boplikt langs kysten.
- Ulike prioriteringer, planer og prosesser i kommunene som medfører behov for særbehandling og reduserer effekten av felles forvaltning.
- Mulig fremtidig behov for organisatorisk endring av enheten landbruk og geodata i Skien kommune som følge av større arbeidsmengde innen landbruksforvaltning.

Perspektiv	**Negativ**	**Nøytral**	**Positiv**	**Ikke relevant**
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		X		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		X		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv			X	
Konsekvens for folkehelsen		X		

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon
Kommunedirektøren vurderer at de positive effektene av å utvide vertskommunesamarbeidet til å omfatte kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan og Bamble er større enn ulempene.

Vertskommunesamarbeid vurderes som en godt egnet samarbeidsform for felles landbruksforvaltning. En utvidelse av samarbeidet fra tre til fire kommuner vurderes å ikke endre dette.

Kommunedirektøren anbefaler videre at prinsippet om kostnadsfordeling etter uttak av tjenester videreføres, og at det legges som premiss at det ikke skal medføre økte kostnader for dagens kommuner i vertskommunesamarbeidet.

Kommunedirektøren anbefaler på dette grunnlag å inngå ny avtale om vertskommunesamarbeid for felles landbruksforvaltning for kommune Skien, Porsgrunn, Siljan og Bamble.

Referanser
Kommuneloven §§ 20-1, 20-2 og 20-4.

Vedlegg
Avtale om administrativt vertskommunesamarbeid for felles kommunal landbruksforvaltning - 05.09.2023 - Skien, Porsgrunn, Siljan
Bamble kommune ønsker å slutte seg til felles Landbrukskontor i Grenland
NY Avtale om administrativt vertskommunesamarbeid for felles kommunal landbruksforvaltning, 12.10.2026